

Ministerie van Asiel en Migratie
Minister M.H.M. Faber – van de Klashorst
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Maastricht, 31 oktober 2024
Ons kenmerk : DOC-00714490

Excellentie,

Middels deze gezamenlijke brief van alle commissarissen van de Koning bied ik u mijn verslag aan zoals van mij gevraagd wordt in de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen. Zoals deze wet voorschrijft doe ik dit in mijn rol als Rijksorgaan en na het voeren van vele gesprekken met de gemeenten. Conform de wet slaat u bij het nemen van uw verdeelbesluit acht op dit verslag en streeft u naar een zo evenwichtig mogelijke verdeling van de opvang van asielzoekers over het grondgebied van Nederland.

In aansluitend bericht wordt de specifieke provinciale opgave ingekleurd. Ik spreek mij niet kwalitatief uit over de gesprekken en de inzet van alle gemeenten, wel over de omstandigheden waar zowel gemeenten als provincies mee te maken hebben (gehad) bij de invulling van deze nieuwe wettelijke taak.

Effect van de Spreidingswet

Alle commissarissen van de Koning staan onverkort achter de Spreidingswet die beoogt, door een evenwichtige spreiding van opvanglocaties, rust en stabiliteit te brengen in de asielopvang.

We kunnen constateren dat de Spreidingswet nu al effect sorteert: de gemeentelijke plannen laten zien dat de komende twee jaren meer gemeenten dan voorheen asielopvang bieden en we zien óók een beweging van noodopvang naar duurzame opvang.

Vanuit mijn bestuurlijke verantwoordelijkheid doe ik dan ook nogmaals een beroep op de minister om de Spreidingswet in de volle breedte uit te blijven voeren. Daarbij adviseer ik geen besluiten tot intrekking van de Spreidingswet aan de Kamers voor te leggen tot er een deugdelijk alternatief voor voldoende asielopvangplekken ligt.

Uitdagingen bij invullen taakstelling

Ondanks dat de Spreidingswet zeker al effect heeft, tellen de provinciale plannen helaas nog niet voldoende op tot de totaal gevraagde capaciteit. Dit kent een aantal redenen. Zo zorgde de aankondiging tot het voornemen van intrekking van de wet, kort na de inwerkingtreding, voor onduidelijkheid en vertraging. Dit heeft in zijn algemeenheid een wissel getrokken op politieke-bestuurlijke bereidheid te voldoen aan de Spreidingswet. Lokale bestuurders kwamen hierdoor regelmatig in een lastig parket bij het geven van uitleg over beoogde opvanglocaties aan omwonenden.

De bestaande besluitvormings- en ruimtelijke procedures met vaak lange doorlooptijden zijn ongewijzigd gebleven. De invoering van de Spreidingswet is niet vergezeld gegaan van nieuwe wettelijke mogelijkheden tot versnelling. Dit moeten wij ons terdege realiseren.

De laat verschaft duidelijkheid over kaders heeft ook niet bijgedragen aan de bereidheid van gemeenten om zelf opvangvoorzieningen te (laten) exploiteren.

Ik zie ook dat het bij het COA in de uitvoering geregeld ontbreekt aan voldoende capaciteit en slagvaardigheid, waardoor projecten (extra) vertragen of soms zelfs geen doorgang kunnen vinden. Daarnaast zie ik in de miljoenennota ook dat de uitvoeringsorganisaties in de gehele keten te maken krijgen met een forse daling van budget. Dit leidt bij mij tot zorgen over uitvoeringskracht en haalbaarheid.

Gemeenten zijn bijvoorbeeld gevraagd duurzame plekken te leveren voor 5 jaar. De financiering van het COA daalt echter na 2027 drastisch. Dit maakt de businesscases voor nieuwe locaties zeer onzeker. We vragen veel van onze gemeenten zowel als het gaat om opgaven en taken alsook als het gaat om druk op de ruimte. Kan het Rijk zelf nog meer bijdragen als het gaat om Rijksvastgoed en/of gronden? De gewenste uitruil tussen gemeenten tussen asielopvangplekken en huisvesting van statushouders is in het hele land nog zeer beperkt van de grond gekomen. Ik constateer dat met spijt omdat ik de achterliggende gedachte van regionale samenwerking waar dat kan, zeer ondersteun. Daarom vraag ik u om met de opgedane ervaringen te onderzoeken hoe regionale samenwerking kan worden bevorderd, en hierbij een eerste evaluatie van hoe de wet, en met name de bonus-systeematiek, (uit)werkt, te betrekken.

Tot slot

Ik zie dat de systematiek van overleg aan de PRT's en de LRT een goed instrument is om alle opgaven (van opvang tot huisvesting) in samenhang te bezien en tot resultaten te komen. Rust in het opvanglandschap en in de wet- en regelgeving hieromtrent zijn daarbij van groot belang.

Ik koppel aan deze weergave van feiten en omstandigheden die een rol hebben gespeeld tijdens de overlegfase van de Spreidingswet tot slot nog een tweeledig verzoek:

- Alles wat in uw vermogen ligt eraan bij te dragen om de voorwaarden voor het totstandbrengen van stabiele opvangvoorzieningen te verbeteren;
- Bovenstaande feiten en omstandigheden mee te wegen bij het nemen van uw verdeelbesluit en het inzetten van handhaving.

Hoogachtend,

de Commissaris van de Koning
in de provincie Limburg,

E.G.M. Roemer

Verslag Provincie Limburg

Excellentie,

Alvorens u, volgens het voorgeschreven format, kennis gaat nemen van hetgeen Limburg reeds gerealiseerd heeft en nog gaat realiseren in het kader van de Spreidingswet, maak ik graag gebruik van deze ruimte om mijn complimenten en waardering te uiten naar alle burgemeesters, colleges van B&W, gemeenteraden, provinciale bestuurders, de Veiligheidsregio's, het COA, organisaties en verenigingen in buurten en wijken in onze Limburgse gemeenten en zeker ook de inwoners van Limburg, die asielzoekers welkom hebben geheten in hun omgeving. Eenieder die een bijdrage heeft geleverd in het creëren van draagvlak en naar mogelijkheden heeft gezocht om voor huisvesting zorg te dragen, ben ik dan ook zeer dankbaar. Ik weet dat dit geen geringe inspanning is geweest, maar dat samenwerking in de geest van de Spreidingswet en een gedeeld gevoel van solidariteit bijgedragen hebben aan de prestaties die Limburg in zijn geheel geleverd heeft.

Cijfermatige samenvatting

Provinciale asielopvangopgave regulier (inclusief bijzondere opvangvormen): 5.662

Aantal ingevulde asielopvangplekken regulier per 1 november 2024: 3.831

In ontwikkeling en zo goed als zeker gerealiseerd per 1 juli 2025: 5.406

Nog in te vullen asielopvangplekken voor 1 juli 2025 regulier: 256

Provinciale asielopvangopgave AMV: 480

Aantal ingevulde asielopvangplekken AMV: 251

Nog in te vullen asielopvangplekken AMV: 229

1. Overzicht gemeenten die te kennen hebben gegeven asielopvang mogelijk te maken

Onderstaand treft u een overzicht aan van gemeenten die in de periode 1 juli 2025 tot 1 februari 2026 asielopvang mogelijk (gaan) maken). Dit overzicht bevat enkel de gemeenten waarvan bekend is dat zij nu reeds opvangplekken hebben gerealiseerd voor asiel. Uit dit overzicht blijkt dat op dit moment 3.831 asielopvangplekken zijn gerealiseerd van de in totaal gestelde 5.662.

In dit overzicht is echter geen mogelijkheid opgenomen om de ontwikkelingen mee te nemen die verderop in het kwalitatieve verslag nader omschreven worden. Wanneer we die ontwikkelingen meenemen, is het zeer aannemelijk dat per 1 juli 2025 op nog minimaal vijf locaties verspreid door de provincie Limburg 1.575 extra plekken gerealiseerd zijn. Hierdoor voldoet Limburg als provincie dan voor 95% aan de gestelde opgave.

Enkele gemeenten beschikken over meerdere locaties met verschillende looptijden. Deze verschillende locaties binnen dezelfde gemeente zijn gescheiden opgenomen in onderstaand overzicht.

Gemeente	Totaal aantal plekken	Aantal regulier	Beschikbaar (van/tot)	Aantal bijzonder (AMV)	Beschikbaar (van/tot)	Bijzonderheden
Beekdaelen	248	248	dec 2018 - jan 2100	-	-	
Echt-Susteren	420	420	jan 1995 - jan 2031	-	-	-
Eijsden-Margraten	50	-	-	50	jan 2023 - feb 2026	-
	86	-	-	86	nov 2021 - nov 2026	-
Heerlen	480	389	dec 1994 - sep 2049	91	apr 2023 - sep 2049	-
Maastricht	674	650	apr 2020 - mei 2037	24	apr 2020 - jan 2028	-
	80	80	jan 2024 - sep 2028	-	-	-
Leudal	600	600	jun 1997 - jan 2100	-	-	-
Peel en Maas	316	316	mrt 2024 - mrt 2026	-	-	-
Roermond	100	100	aug 2022 - jul 2028	-	-	-
Simpelveld	300	300	okt 2024 - okt 2026	-	-	-
Stein	72	72	mrt 2025 - mrt 2028	-	-	-
Venlo	55	55	nov 2022 - ?	-	-	-
Venray	350	350	dec 2024 - dec 2026	-	-	-
Totaal	3.831	3.580		251		

Eerdere asielopvanglocaties

Onderstaand treft u een overzicht aan van gemeenten die in het verleden asielopvang hebben geboden. Hierbij zijn ook de looptijden gespecificeerd. De omvang van deze eerdere asielopvanglocaties was verschillend, omdat deze afhankelijk was van de mogelijkheden per gemeente, locatie en de noodzaak van de opvang op dat moment.

Het overzicht bevat de asielopvanglocaties die geopend waren en/of zijn van 1 juli 2015 tot 1 juli 2025 (bron COA).

Gemeente	Ingang	Einde
Beesel	okt-15	aug-16
Bergen	dec-22	jun-23
Brunssum	dec-15	nov-16
Gulpen-Wittem	okt-14	okt-17
Horst aan de Maas	aug-22	dec-24
Kerkrade	mei-22	nov-22
Landgraaf	feb-23	apr-23
Maasgouw	apr-24	mei-24
Sittard-Geleen	mei-23	jun-24
Stein	jul-22	okt-24
Vaals	sep-15	aug-16
Venlo	aug-15	mrt-18
Venray	jun-16	mrt-18
	apr-22	jul-23
Voerendaal	jul-22	aug-22
	dec-23	jul-25
Weert	dec-15	sep-20

2. Aanspraak bonusregelingen

Om asielopvang in gemeenten te bevorderen en eventuele gevolgen voor gemeenten daarvan financieel op te kunnen vangen, stelt de overheid budgetten beschikbaar voor het nemen van lokale maatregelen. Gemeenten kunnen voor drie verschillende specifieke uitkeringen (SPUK's) in aanmerking komen, waarbij SPUK 1 en SPUK 3 een uitsluitende werking hebben. Onderstaand treft u overzichten van gemeenten die voor de betreffende SPUK in aanmerking komen.

SPUK 1

De gemeenten in onderstaand overzicht kunnen in aanmerking komen voor SPUK 1, op grond van artikel 9 lid 2 sub b van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen en artikel 4 lid 2 van de Regeling specifieke uitkeringen Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen. Deze specifieke uitkering kan door de minister worden uitgekeerd aan gemeenten die meer asielopvangplekken creëren dan ze op basis van de gemeentelijke opgave te realiseren hebben. Ook worden eisen gesteld aan de tijdsduur van het beschikbaar stellen van deze extra.

Indien een gemeente ervoor kiest hier aanspraak op te maken, dient de betreffende gemeente zelf, zoals beschreven in artikel 3 lid 3 van de Regeling specifieke uitkering, een aanvraag vóór het begin van de nieuwe wetscyclus (1 februari 2026), bij u, de minister van Asiel en Migratie, in te dienen. Door deze aanvraag in te dienen, geeft de betreffende gemeente ook aan af te zien van eventuele aanspraken op SPUK 3.

Gemeente	Aantal plekken	Beschikbaar (van/tot)	Bijzonderheden (overschot plekken)	Totale uitkering
Leudal	600	Tot 1 januari 2100	384	€ 768.000,-
Echt- Susteren	420	Tot 1 januari 2031	242	€ 484.000,-
Beekdaelen	248	Tot 1 januari 2100	44	€ 44.000,-
Heerlen	480	Tot 15 september 2049	41	€ 41.000,-
Maastricht	650	Tot 1 mei 2037	157	€ 314.000,-
Totaal	2.422		868	€ 1.651.000,-

Toelichting op het overzicht: voor gemeenten die tenminste 100 plekken boven hun indicatieve opgave gerealiseerd hebben, voor een duur langer dan 5 jaar, bedraagt deze SPUK € 2.000,- per plek. Indien een gemeente minder dan 100 plekken boven hun indicatieve opgave gerealiseerd heeft, bedraagt het bedrag per plek € 1.000,-.

SPUK 2

De gemeenten in onderstaand overzicht bieden, minimaal gedurende de eerste cyclus van de Spreidingswet (1 juli 2025 tot 1 februari 2026), bijzondere asielopvang aan AMV. Zij komen hiermee, op grond van artikel 9 lid 2 sub a van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen en artikel 4 lid 1 van de Regeling specifieke uitkeringen Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, in aanmerking voor SPUK 2. De hoogte van deze SPUK bedraagt € 2.000,- per gerealiseerde AMV-plek.

Volgens artikel 3 van de Regeling specifieke uitkeringen worden deze SPUK-gelden ambtshalve uitgekeerd.

Gemeente	Aantal AMV-plekken	Totale uitkering
Eijsden-Margraten	136	€ 272.000,-
Heerlen	91	€ 182.000,-
Maastricht	24	€ 48.000,-
Totaal	251	€ 502.000,-

SPUK 3

De Limburgse gemeenten en de Provincie komen in aanmerking voor SPUK 3, zodra minimaal 75% van de indicatieve opgave voor het realiseren van asielopvangplekken is behaald. De opvangplaatsen waarvoor op verzoek van een gemeente een SPUK 1 is verstrekt, zijn daarvan uitgesloten. Ik zie SPUK 3 als een stimulans om in gezamenlijkheid aan de totale provinciale opgave te voldoen.

Op basis van hetgeen in hoofdstuk 1 is beschreven komen de gezamenlijke Limburgse gemeenten op dit moment nog niet aan de vereiste 75%, waarmee gemeenten en Provincie (nog) niet in aanmerking komen voor SPUK 3. Echter, wanneer de ontwikkelingen, die later nog uitgebreider in het kwalitatieve verslag zijn opgenomen, doorgang vinden, verwacht ik dat op korte termijn wel aan de vereiste 75% wordt voldaan. Wanneer dat het geval is, is het ook mogelijk een overzicht van de betreffende gemeenten aan te leveren die dan in aanmerking zullen komen voor SPUK 3. Ik zal u daarover op een later moment informeren.

3. Afspraken over uitruilen van opgaven

In Limburg heeft de gemeente Eijsden-Margraten ruim voldaan aan haar opgave betreffende de opvang van Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen (AMV). Zij diende aan 14 AMV asielopvang te bieden en wisten 136 plekken te realiseren. Zij komen echter tekort op de opgave voor het realiseren van reguliere asielplekken. Op basis hiervan heeft gemeente Eijsden-Margraten met de gemeenten Leudal en de gemeente Beekdaelen, die beiden meer plekken voor asiel hebben gerealiseerd, maar een tekort aan AMV-plekken hebben, uitruilafspraken weten te maken. Zodoende wisten deze drie gemeenten aan hun volledige asielopgave te voldoen, conform de raming op 1 februari 2024. Door middel van onderstaand schema heb ik getracht dit inzichtelijk te maken:

	Eijsden - Margraten	Leudal	Beekdaelen
Huidige opgave regulier	167 waarvan 14 AMV	216 waarvan 18 AMV	204 waarvan 17 AMV
Huidige realisatie regulier	136 allen AMV	600 waarvan 0 AMV	398 waarvan 0 AMV
Uitruilafpraak	18 AMV aan Leudal 17 AMV aan Beekdaelen.	36 reguliere asielzoekers aan Eijsden - Margraten.	34 reguliere asielzoekers aan Eijsden -Margraten.
Realisatie aantal plekken asiel na uitruil	171 waarvan 101 AMV	564 waarvan 18 AMV	214 waarvan 17 AMV

Er zijn geen mogelijkheden tot uitruil van opgaves gebleken met betrekking tot de huisvesting van statushouders. Dit komt voornamelijk door het feit dat er amper tot geen overschotten gerealiseerd zijn binnen deze taakstelling. Wellicht is het op een later tijdstip nog mogelijk voor gemeenten om hun opgaves uit te ruilen, zeker wanneer nieuwe ontwikkelingen ervoor kunnen zorgen dat er sprake is van een overtal aan asielopvangplekken of als er meer doorstroomlocaties in de provincie zijn gerealiseerd.

Ik vind het ook van belang dat het ministerie uitruilafspraken tussen de opvang voor Oekraïners en asielzoekers en/of statushouders mogelijk maakt. Op die manier wordt de samenwerking tussen gemeenten bevorderd en kan de puzzel voor de totale opgave voor opvang van asielzoekers, ontheemden en/of statushouders beter, en mogelijk ook sneller, tussen gemeenten onderling worden opgelost. Ik ben ervan overtuigd dat gemeenten in Limburg bij een dergelijke oplossing baat zullen hebben.

Het grote knelpunt dat we ook landelijk zien, is de doorstroom van statushouders uit de AZC's. Niet alleen stagneert daarmee de opvang van asielzoekers in AZC's, maar het vertraagt ook de mogelijkheden voor statushouders bij het opbouwen van een bestaan in Nederland. Zeker nu we weten dat er enorme achterstand is op het verstrekken van burgerservicenummers (BSN) aan statushouders en asielzoekers met een verblijf langer dan 6 maanden. Het COA verkent momenteel, op mijn initiatief, samen met verschillende gemeenten in Limburg of zij een bijdrage in de oplossing van dit probleem kunnen bieden (bijvoorbeeld met het inrichten van een zogenaamde BRP-straat in de betreffende gemeente).

4. Procesverslag

Op 1 februari 2024 is de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen ingegaan. Op deze dag heeft uw voorganger bovendien de capaciteitsraming bekendgemaakt. Voor de provincie Limburg was berekend dat onze gemeenten op 1 juli 2025 in totaal 5.662 asielopvangplekken beschikbaar moeten hebben. In dit kwalitatieve deel van het verslag informeer ik u over de stand van zaken waarbij ik tracht u wat meer achtergrond van de Limburgse opgave te schetsen.

Regionale samenwerking

In Limburg zijn de deelnemers van twee regionale regietafels (Noord- en Midden-Limburg) en een burgemeestersoverleg (Zuid-Limburg) aan de slag gegaan om aan hun eigen deelopgave te voldoen. In alle drie de regio's is getracht de samenwerking te optimaliseren en gezamenlijk de puzzel van asielopvang (maar ook de huisvesting van statushouders en de opvang van Oekraïense ontheemden) te leggen. Dit in een tijd waarin juist op het volkshuisvestelijke vlak de nodige uitdagingen zijn en reguliere huisvesting voor alle doelgroepen niet zomaar voorhanden is.

Noord- en Midden-Limburg

In de regio Noord zijn de gemeenten Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Mook en Middelaar, Peel en Maas, Venlo en Venray samen verantwoordelijk voor de realisatie van 1.568 asielopvangplekken, waarvan 133 AMV-plekken.

Voor de regio Midden, met een opgave van 1.324, waarvan 112 AMV-plekken, zijn dat de gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond en Weert.

Beide regio's werkten volgens eenzelfde structuur van bestuurlijk en ambtelijk regionaal overleg samen, tot mijn tevredenheid. Een mooi en sprekend voorbeeld van het resultaat van deze samenwerking is de realisatie van de doorstroomvoorziening voor statushouders in de gemeente Horst aan de Maas. Op deze locatie kunnen telkens meer dan 300 statushouders van een viertal gemeenten in de regio Noord-Limburg alvast een start maken met hun bestaan in Nederland, in afwachting van permanente vestiging in de eigen gemeente.

Tot op heden heeft de regio Midden-Limburg 1.120 asielopvangplekken gerealiseerd verspreid over 3 gemeenten, namelijk Leudal, Roermond en Echt-Susteren). De regio Noord-Limburg heeft tot nu toe 721 plekken gerealiseerd in de gemeenten Peel en Maas, Venlo Venray).

Zuid-Limburg

In de regio Zuid-Limburg zijn de gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal verenigd. In deze regio zijn de gemeenten blijven doorwerken op de fundamenten van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, die voorheen verantwoordelijk was voor de opvang van de ontheemden uit Oekraïne. Ook na het inwerkingtreden van de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne, waarbij verantwoordelijkheid van de opvang van deze groep van de burgemeesters naar de colleges van burgemeester en wethouders werd verplaatst, is het overleg in de vorm van een burgemeestersoverleg in stand gebleven.

Diverse gemeenten in Zuid-Limburg hebben zelf initiatief genomen om een eigen asielopvanglocatie te realiseren. Daarmee komt de regio Zuid-Limburg op dit moment op een aantal van 1.990 gerealiseerde plekken, verdeeld over 6 gemeenten (Beekdaelen, Eijsden-Margraten, Heerlen, Maastricht, Simpelveld en Stein).

Ontwikkelingen

Zoals reeds eerder in het kwantitatieve deel van dit verslag is opgemerkt, zijn er ook nog diverse ontwikkelingen bij gemeenten in Limburg gaande op het gebied van opvang asielzoekers, ontheemden en statushouders.

Ten aanzien van de asielopgave zijn er meerdere gemeenten bezig met de voorbereiding van de realisatie van nieuwe opvangplekken. Zowel de provincie als het COA voeren vergaande gesprekken hierover met gemeenten. In totaal betreft het de realisatie van 1.575 nieuwe plekken. Het is niet aan mij om deze ontwikkelingen nu kenbaar te maken. De ontwikkelingen bevinden zich nog in verschillende stadia van verkenning tot uitvoering en alles wat daar tussen zit. Sommige gemeentebesturen moeten de omgevingsdialogen nog voeren of hun raad nog informeren over de voorgenomen plannen. Ook zijn verschillende gemeenten nog in gesprek met het COA om gezamenlijk uitgangspunten te kunnen formuleren voor de realisatie van locaties.

Toch durf ik te stellen dat wanneer de datum van 1 juli 2025 nadert de gemeenten in de provincie Limburg met de juiste inzet 95% van de gestelde opgave gerealiseerd hebben. Deze aanvullende plekken dragen bij aan de gestelde opgave van de Spreidingswet in de periode tussen juli 2025 en februari 2026. Er is simpelweg op dit moment nog even wat meer tijd nodig om de ontwikkelingen uit te werken.

Ook bemerk ik de verdere inzet van gemeenten op de huisvesting van Oekraïense ontheemden. Na de verhoogde indicatieve opgave voor de gehele provincie, constateer ik dat er in verschillende gemeenten (wederom) gezocht wordt naar mogelijkheden voor aanvullende huisvesting voor deze Oekraïense ontheemden. Met de oorlog tussen Rusland en Oekraïne die nog niet is uitgewoed, blijven we ons ook in Limburg bereidwillig tonen en trachten we te voorzien in tijdelijke huisvesting.

Daarnaast worden in verschillende Limburgse gemeenten initiatieven ontwikkeld om nog extra doorstroomlocaties te realiseren, naast de reeds gerealiseerde doorstroomvoorziening in Horst aan de Maas. Daarmee trachten we ook in Limburg een bijdrage te kunnen leveren aan de doorstroom van statushouders uit de AZC's. Op deze manier kan plek geboden worden aan asielzoekers die in afwachting zijn van hun procedures.

Door verschillende gemeenten, in samenwerking met woningcorporaties, wordt op dit moment hard gewerkt aan de realisatie van verschillende flexwoningprojecten. Deze projecten dragen enerzijds bij aan de huisvesting van met name Oekraïners en statushouders, maar leveren ook een bijdrage aan het aanbod voor reguliere urgent woningzoekenden binnen de provincie Limburg. In de gesloten Woondeal tussen provincie, gemeenten, ministerie van BZK, woningcorporaties en projectontwikkelaars zijn afspraken gemaakt voor de realisatie van minstens 1.924 flexwoningen. Naast de realisatie op enkele locaties worden ook weer voorbereidingen getroffen voor nieuwe projecten.

AMV-opgave

Binnen de opgave van 5.662 asielopvang plekken, wordt van de Limburgse gemeenten verwacht (op grond van de capaciteitsraming van 1 februari 2024), dat zij 470 plekken voor AMV op 1 juli 2025 beschikbaar hebben. Uit zowel de overleggen van de Limburgse en regionale regietafels, als uit de gesprekken die ik met de afzonderlijke gemeenten heb gevoerd, bleek dat dit een grote opgave voor onze gemeenten is. De wil is er wel om opvang aan deze kwetsbare groep minderjarigen te bieden, maar mede door de specifieke en strengere voorwaarden waaraan opvang voor deze minderjarigen, begrijpelijkerwijs, moet voldoen, is dit nog niet gelukt.

Twee noemenswaardige uitzonderingen zijn de gemeente Heerlen en de gemeente Eijsden-Margraten. Beiden hebben meer plekken weten te realiseren dan wat hun opgave is. Ook de gemeente Maastricht heeft inmiddels meer dan de helft van haar taakstelling op AMV weten te realiseren.

Niet succesvolle initiatieven

De oorzaak voor het niet kunnen voldoen aan totale opgave van 5.662 asielplekken, is niet eenduidig te formuleren. Zo zijn vergevorderde plannen om asielopvanglocaties te realiseren gestrand, nadat buurgemeenten ernstige bezwaren tegen het plan hebben geuit. Andere locaties zijn niet tot realisatie gekomen omdat de voorwaarden die gesteld worden aan de locaties niet voldoende konden worden ingevuld en het COA daarmee heeft aangegeven geen gebruik van deze locaties te willen/kunnen maken.

Tot slot constateer ik ook dat de landelijke ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld de publicatie van het Hoofdlijnenakkoord, maar ook de communicatie van de afgelopen weken (na het Regeerakkoord) over de asielopgave niet per se bevorderlijk hebben gewerkt. Onduidelijkheid omtrent de koers en de gevolgen daar bieden onvoldoende houvast voor gemeenten waardoor de ontwikkelingen tot realisatie van nieuwe asielopvanglocaties achterop zijn gekomen. Ook helpt de ongewisse financiële situatie van bijvoorbeeld de exploitatie van een doorstroomlocatie of de realisatie van asielopvang niet om gemeenten in staat te stellen hun bijdrage te leveren in het licht van de Spreidingswet.

Uitstroom statushouders uit AZC's

Om de druk op de capaciteit van de AZC's te verminderen, dient de uitstroom van statushouders uit de AZC's ook versneld te worden. Zo valt er nog winst te halen binnen het proces van de asielaanvraagprocedure met name de doorlooptijden hiervan. Maar de meeste winst valt te halen met een kwalitatieve en kwantitatieve verbetering in de realisatie van de taakstelling huisvesting statushouders.

De COA-cijfers laten zien dat de realisatie van de taakstelling in Limburg met 66% past bij het landelijke beeld. Limburg neemt hierbij geen uitzonderlijke positie in ten opzichte van andere provincies. Voor een exacte en actuele weergave van de stand van zaken verwijs ik naar taakvolgsysteem van het COA.

Voor de Limburgse gemeenten geldt hierbij dat er geen sprake is van onwil, maar dat er in veel gevallen geen passend woningaanbod beschikbaar is voor de statushouders in het huidige woningbestand. Vaak sluit de gezinssamenstelling niet aan bij de beschikbare woningen. Bovendien moesten in sommige gemeenten, door een tekort aan koppelingen, woningen worden teruggegeven aan woningcorporaties. Ik zie ook positieve ontwikkelingen binnen deze opgave. Zo weten diverse gemeenten elkaar te vinden om koppelingen uit te wisselen, waardoor vraag en aanbod binnen deze taakstelling beter op elkaar aansluiten.

Opvang Oekraïense ontheemden

De oorlog in de Oekraïne blijft voortduren en hierdoor ook de noodzaak aan opvang voor ontheemden uit dit land. De opgave is op 1 mei 2024 landelijk zelfs verhoogd van 97.000 naar 120.000. Van de Limburgse regio's Noord (Noord en Midden-Limburg) en Zuid wordt verwacht respectievelijk 4.599 en 3.857 opvangplekken voor deze groep aan te bieden. Bij het bepalen van de indicatieve opgave is ervoor gekozen om dit op regioniveau te doen, waarbij aansluiting is gezocht bij de bestaande regioverdeling van de Veiligheidsregio's.

De regio Zuid slaagt op dit moment voor 82% in de realisatie van de indicatieve opgave. Voor de regio Noord geldt dat zij op dit moment rond de 69% hebben opgevangen in GOO-locaties (Gemeentelijke

Opvang Oekraïners). Het totale aantal opvangplekken voor deze doelgroep in beide regio's ligt naar alle waarschijnlijkheid in werkelijkheid veel hoger, omdat er in Limburg veel Particulieren Opvang Oekraïners (POO) wordt aangeboden. Er vindt echter geen monitoring op POO plaats.

Een handicap die door Limburgse gemeenten ervaren wordt, is dat er geen indicatieve opgave huisvesting Oekraïense ontheemden op gemeenteniveau is gemaakt. Dat maakt het moeilijk om afzonderlijke gemeenten aan te spreken op hun verantwoordelijkheden, maar kan daarmee ook niet bijdragen aan eventuele uitruilafspraken die gemeenten onderling zouden kunnen maken. Eenzelfde soort werkwijze hanteren voor de Oekraïense ontheemden als die bij de asielopvang wordt gehanteerd, kan hier mijns inziens verbetering in brengen.

Conclusie

Zoals u in dit verslag heeft kunnen lezen, zal de provincie Limburg op 1 juli 2025, op basis van de harde feiten (bestuursovereenkomsten, college- en/of raadsbesluiten), net niet aan haar opgave van 5.662 asielopvang plekken voldoen. Daarnaast heb ik u zo goed als mogelijk, de ontwikkelingen geschetst waarvan ik op de hoogte ben en die in mijn ogen nog een welkome bijdrage gaan leveren aan de totale opgave. Mijn inzet zal er dan ook nog steeds op zijn gericht om voor 1 juli 2025 95% van de gestelde opgave gerealiseerd te hebben.

Verder is mijn inzet, en met name die van verschillende gemeenten, ook gericht op de huisvesting en opvang van Oekraïners en statushouders. Enerzijds door het realiseren van doorstroomlocaties en anderzijds door middel van de uitwerking van projecten uit de woondeals betreffende flexwoningprojecten. Ook trachten we in Limburg een bijdrage te leveren aan de achterstand van de uitgifte van burgerservicenummers (BSN).

Ik reken erop dat u gemeentes actief blijft ondersteunen in de opgave die we met zijn allen het hoofd moeten bieden, want alleen door samen te werken en in solidariteit kunnen we deze opgaven aan. Uiteraard ben ik ten allen tijde bereid om met u het gesprek aan te gaan en uw eventuele vragen naar aanleiding van dit verslag, in dat gesprek te beantwoorden.

de Commissaris van de Koning
in de provincie Limburg,

E.G.M. Roemer